

شماره ۱۵ فروردین

سنه ۱۷۵ می ۱۹۰۶ء

(اجنبی ملکتلو ایچین 7,5 دو لار).

ابوته راعلان ايشلري ايچين استانبول بوروسته
مراجعةت ايپلير .

یازی ایشلر نک مرجه‌ی آنقره مریزیده.

3

A black and white photograph of a fossilized skull specimen, likely a theropod, viewed from above. The skull is elongated and deep, with a prominent snout. Various cranial features are visible, including the orbits, nostrils, and teeth. The surface of the skull shows signs of weathering and preservation.

میا۔ داماغیا ۰۰۰ دنیاہ دا ہا یورے ہیات قاتالم ۱...
- انجیہ -

نحوی جلد ۴

آنقره ۹، آگسٹوس، ۱۹۲۸

صانی: 89

مِصَاحِفٌ

卷之三

پاشازآده لردن ، زوپه لردن فرقی او ملایا جقدر .
بونک او کنی آلمق لازمدر . فقط ناصیل ؟
برکره بیملی یز که چو جو حق بابا و آنه نک هر صورته
تصرف ایده بیله جکی « برمال » تلقی اولو ناماز .
بابا و آنه چو جوغنه ایسته دیکی تلقینی یا پغه ،
ایسته دیکی الره تودیعه ماذون دکلدر . ابوبینک
چو جوغنی یتیشدیر مکده معین وظیفسی وارد .
بو وظیفه ، چو جوغنک یاشایاجنی ملی محیطدن
او زا قلاش دیر یلا سنه واونک قوتلی انسان او لارق
یتیشممه سنه مانع او لمغه مساعده ایده من . چو جوغنی
ایچین بویله زهرلی بر محیط حاضر لایان بابا و آنه
اطرافک تھیجیله قارشیلا شالیدر . بویله بر اخلاقی
حساسته دکه هر هانکی بر صورته یا کلیش یوله
کیدهن بابا و آنه بی دو غرو یوله سوق ایده ره ،
چو جو قلری قور تاری .

بو آداملره قارشی دا هما ماضی فی کوستره ملی،
یوز لرینه قارشی شونلری ده ملی یز؛، «افندیلرا
دونکی قو ناقله کچو جو قلنندن بو ملکت و انسانلوق
نه خیر کوردى که ياورول رکزی عینی صورتله
يلتىشدىر مكە چالىشىو رسكتىز؟ بىك او غلى محصوللىرىنى
ناصىل او يكىزه آليپور، ناصىل چوجو غىكىزى
او نلره تسلیم ايديپور سكتىز؟ چوجو قارىلەتكىزه
لسان او كرە تەنكىمى ايستە يور سكتىز، او نك مختلف
 يولى واردە، نهايت بوندە چوق استعجال ايتمك
ايستە يور سەكز، مكتبلەتكىبى يولده كى تدریساتىندن
ممنون داكاسە كز، چوجو غىكىزى براجنى مەلسكتىدە كى
اي بىغا ئەلە يانسە كوندرە وە بىلپور سكتىز، چوجو چوق
اورادە هيچ او مازسە مدنى بر ئەلە ياشايىشنى
و تربىيە سەنى كورور، ملى محيطىدن او زاق او لمغە

بىلەمە يورلاردى . غرب مدنىيەتىلە تىناس كوزلرى
قا ماشىدىرىمىش ، هەرنە بەھانەسىنە او لورسە او لىسون
چوجوغۇنى مەحيطدىن او زاقلالاشدىرىمىق بىر معرفت
تلىقى او لو نىشىدى . صوڭ يېكىرىمى سىنە دەنبرى كېرىدىكىمىز
انقلاب بودۇھىنلىك بىجادىلە ماھىتىنده او لىدىنى خالدە
مع التأسيف حالا بعض قافالرداھى يېچ بىر دەكىشىكلىك
وجودە كتىرەمە مىشىدر . اسىكى پاشا قوناقلىرى
سوندى، شىمىدى بىپارچا قازانچى يولىنده او لانلىر
عىنى قوناقلىرى روم ، يەودى سەرىيەلر يەلە ،
اور آدە حكم سورەن دوشۇن بىھ طرزىلە احىا
ايتمەك قالقىورلر .

نم کورديکم روم قادينى چوجوقلىنىڭ
مىرىسى اولارق اوينەصۈقان بىباو آننەئى بىتدىئى
تربيه مىلولىنە واقىدكىلدر. مىرىيەدىيە آلدقلرى
بۇقادىن قۇنۇشىنى تۈركىھا يەزۋالى ياور و جىقلەك
شىوه سنى بوزويور، بايانى طورى يەلە چوجوقلى
اوزرنىدەڭ فنا بر تائىپىزىپىزور. بۇ كامقاپىل چوجوقلىرە
بىش اون كەھظايت بوزوق فرائىزىجە او كىرە تەھسى
نەمت عد ايدىليبور. بۇ بابا و آننە اون كەھ
فرائىزىجە او كىرە تەڭ اىچىن چوجوغۇنى بويابانجى
روحلى، معلوماتىز، ماهىتى مجھول قادىنالى
ناصىل بىراقىيورلار، حىرت ايدىيورم.

بو حال منفرد دکلدر. ضرب مدنیتني تمثيل
نامی آلتنه کور بر حرکته هر نوع انساني
و ملي مفکوره‌لري آتفعه اوژنهن يك بزمه
تشکل ايتکده‌در. بو زمه‌نك يتشدیره جي
ياريني چو جو قله، بروقت بلک او غلى قالديزير ملري
دولدوران يينسنز، معلو ماتسنز، قوزمو پوليت

چکن کون بر آرقاد اشمله استانبولک مسیره
 محللرندن برينه کيتمشدم . او طور دينه يرك
 جوارنده ايکي سسوئلى چوجوق اوينا يورلى ،
 قوشويورلاردى . ار قىدە آفاج دىليندن برسىن
 اونلىرى چاغىردى :

هادی مادمازه لک یانه کیدیکنر، اورادن آیریلاسیکنر! چو جو قلری اک طبیعی حرکت و نشئه دن محروم ایلهین بو اخطار جانی صیقمشدی. آنه نک چو جو ق اوزرنده کی بو فالدہ سز تحکمندن متاثر او لدم. یانمده کی ارقاد اشمه شکایت ایتم. ارقاد اشم بو عائله ی طانیور مشن، آکلاتندی: بو ایکی سویلی چو جو غلک تربیه سی مکر آفاج آلتندہ او طوران والله چن او تلری چیکنہ مکله مشغول او لان مادمازه له مودوع ایمش. بابا و آنه کویا چو جو قلرینه ای بافق ایچین بو قرق بشلک روم قادینی بولشلر، بو واسطه ایله فرانسز جده او کره ته جکلر مشن. مادمازه ل ده نیلن ماھیتی مجھوں بو قادیندن چو جو قلدہ ای اعتیادلر تولیدینی و یو کسل استعدادلر انکشاف ایتدیر مکی بکله یورلر مشن. چو جو غنی بک او غلنندن تدارک ایدیلش صربیه الندہ بو یو تک و قنیله استانبولک ساخته آریستو قراسی منسوبلری ایچین مودا ایدی. بویله بو یوین چو جو قلر ایچنده تورکلکنی و انسانلغی محافظه ایتش او لانلری بن طانیایورم. بونواع تربیه، هیچ بر مفکوره، مقدس هیچ بر بشی طانیایان زوپه و بینسز، زوالی مخلوقلر یتیشدیردی. او زمان چو جو قلرینی بو یابانجی و روحلری اعتباریله ملوث اقادینلرہ تسلیم ایده نلر بر انسانده، بر تورک وطنداشندہ آرانا جق او صافی

اوله بس نجی عصره دار سر و پیغم

منظوم بر اثر

بو مولود اسمیدر « مفتاح جنت »
ایکنستجو اسمیدر « باب عدالت »
پارچاسیله آ کلادیغمز کبی ، باشدن باشه
دوردنجه مراده خطاب ایدن « مفتاح جنت » که:
نفسز ضبط ایدم اوّل شها
صوکرا دین سیفن صالح هر یکا
امتحان ابله سوزوم طوپتی ای مراد
هر مرادکه اولاًسک بر مراد

کی بیتلریله ضمناً ، و :

شیخ عبدالقادر کیلانیدر پیرم نم
همتی سلطانه یردن کوکدک نزدان ..
کبی سووزلریله صراحةً قائلیک طریقت اهل
بر آدام اولدینی ده او کره پیورز . بو آدام کندی
افاده سننه نظرآ بر کیجه رویاسنده « حضرت محمدی »
کوروپور واشته ائرک میدانه کله سننه بورؤیا سبب
اویور :

بن دکلم سویلهین احمد دیل
سویله او غلام دیدی بکا اول ولی
بر کیجه رویاده کوردم حضرتی
حق تعالییک حبیبی حضرتی
دیدی ای صدقیمز کل کیت بکا
یورو آغزمدن خبر ویر امتا [**]

بونلری توبیه ابله حق ایچون

بر نفس ویرمه صاقین بو خلق ایچون

او دور حنده خیلی آغیر اتمامی ده . احتوا
ایدن بویله بر اثری قلمه آلاییمک ایچون قائلی اولان
ذات بو رویا بهانه سنی ضروری اولارق بولشدادر
دیبه بیلریز . بونقطه ی تأییداً بر قاج بیداها او قویالم :

بن کیم احمد دیلندن سویلهیم
تر جانم اول دیدی تعیم ایدم
من دخی دریا کبی جوش ایدم
حنده اوز کبی فراموش ایدم

زاده ک عقلی ایریشم رازیمه
منکر ایمن طالع حق آوازیه

خان مرادم کلشم ارشادیگه
حسبة الله اولان ارشادیگه
ذاتکه کلدم اویاندیرمک ایچون
او صوسز خنکاری قاندیرمک ایچون
باشی طوب آتشم میدانه من
آرقا یاردم اولشم سلطانه من
پادشاهم سن ده باکه آرقا اول
عن قریب حکمکده اولاً صاغ وصول ...

اسکی کتبخانه لرمند بزند محفوظ یازما بر
کتابک ظهیرنده مهم بر منظومه یه تصادف ایتمشدم .
اون برجی عصرک ، خاصه دوردنجه مراد دورینه
عادل ظلم و اعتسافلری حکمدارک یوزینه وورا وورا
هایقiran بو پارچانک صاحب مشهور قاضی زاده یدی .
شیمیدی یه قادر هیچ بزیرده تصادف ایدیلیهین بو
ویشه یه کچن سننه حیات گموعه سنده تاریخ صراحتی
قارئلر منزه عرض و تقدیم ایتمشدم .

برکون کوپریلی زاده محمد فرداد بک عینی موضوع
و طرزده یازیلش قصیده لردن مرکب بر ائرک
برو سه کتبخانه لرمند بزند اولدینی - معارف و کالانی
کتبخانه لر مدیری حسن فهمی بک افاده سننه عطفاً -
خبر فریدی . صوک کونلرده وظیفه دولاییسله
برو سه ده بولوندم . فرستدن استفاده ایده رزک او کوزه
شهرک قیمتدار کتبخانه لرینی آراشیدیردم . خیل استفاده
ایتمدم . بو میانده حسن فهمی بک بحث ایتش
اولدینی گموعه ی ده موزه ده کی کتابلر آراسنده بولدم .
افاده لری بو تون منظومه لرک بر آدامک مالی اولدینی
کوستیزیور . فقط بو لسیخه خیلی امی بریسی
طرفندن یازیلشدر . املا خطالری چوچبه در .
مع هذا تصنیفه طرزی ؟ اساس افاده ، قائلک ده
قوتلی بر شاعر اولق شویله دورسون ، نظم سهو لته
بیله مالک اولدینی احساس ایدیسیور . گموعه نک
عمومی عنوانی :

بو مولود اولدی نورسر توحید
بو مولودی سون اولدی موحد
مقابل ای بر عائله ایله تماس امکانی بولور . فقط
بک اوغلاندن کتیردیککز مریبیه چوچوغلک
شیوه سنی ده ، معنویاتی ده بوزار .
بو آدملرک او ته دنبری دیلارندن دوشورمد .
کلری ترانه لری وارد : مکتبیلریزک ویردیک
تحصیل و تربیه ی بکشمز لر ، چوچوغلری خلق .
چوچوغلری آراسنده بولندیرمک ایسته منزه .
متادیا مکتبیلری تنقید ایلهین بو آدملرک نه توبیه
و تحصیل حنده برفکرلری ، نه مکتبیلر له تماسلمی
واردر . تورک معلمینی بکنمهین بو بینسز بابا
و آنه نهایت چوچوغلری بک اوغلاندن بولوب
اولرینه صوق دقلری مریبیه نک الله ویرمکدن
چکینمز لر . ادرا کسز لک بود رجه سننه انسان
حیرت ایده .

محمد امین

[**] امتأ : امتأ

بوندن صوکرا اساسه کیریشیور :
بر مراد مجہ وزیری بوله کور
اھل حق بینظیری بوله کور
حسبة الله اولاً هر جنبشی
بر زندنده اولیه بر یا کلشی
رأیی تدبیری کتاب الله اولاً
فکری ذکری دائم الله اولاً
حق یولنده قورقايه هیچ کیمسه دن
شاشیاهه یا کیلماهه هیچ قیله دن
بر الی سیف اوله بزند کتاب
بول وزیری بوله ای عالی جانب
آرا بول اهال ایله بیشز بوایش
بولنیسک هر ایشه کندک قاریش
.....
هدله ایچی طیشی آ کلادک
با خصوص آیاق دیوان ایلادک
آیده بر کره آیاق دیوان ایت
صوکرا وار سیر سلوک کزه کیت
حق دین جانه عدو خلق جهان
اول اجلان اولدیکز کوزدن نهان
حق دیسه جلاده دیلر مسکینی
یا آنک جرار ایدرلر اسمی
تامکر سن آرقه یاردم اوله سک
اھل حق آرامزدن بوله سک
.....
دیکله خنکارم بی ، شاد اوله سک
جمله غلردن هب آزاد اوله سک
مشتعلله کلشم بن ذاتکه
آینه مدن قیل نظر مر آنکه
بدعالر ایله ظالملر
ایسته انصافک خدادن بونله
کیمی اول آیاق سکا کیمی قنات
قاتی لازمر بوله ای عالی ذات
بر صوچیله بونلری عنزل ایله
بعن صوچیله بونلری قتل ایله
آلتنی صوچده قتل ائرک اولادی
بلکه الصافه کلا سهو ایدی
اھل حق تا بد عنزل ایله
معصبن نا اهله تبدیل ایله
ظالمی بش پیله بر عنزل ایله
کیده رک اصلاح اوله رد ایله
بلکه آتشجی سننه عادل اوله
جاھلیسے بلکده کامل اوله
.....
شرق و غرب قبضه آلسنه مراد
منصبی عنزل ایله تیز تیز مراد
قاتل اوله مشربک اولسون حیم
انس و جنی ضبط ایدر قلب سلیم
دشمن ایلر دوستنی اهل غضب
قیل مدارا ، دوستله اوله سبب ...
آشاغیده کی سطэрلر دوردنجه مراده « عدالت » ک
اھمیتندن بحث ایدیسیور :